

DE TRAM

Katholiek Werkmansblad van Sint-Truiden

VERSCHIJNENDE DES ZATERDAGS 'S AVONDS

ABONNEMENTSPRIJS : 2,50 fr. per jaar; 1,50 per half jaar, voorop betaalbaar.
Men Schrijft in bij den Eigenaar-Uitgever JOS. LEENEN, Hamelstraat, 13, Sint-Truiden en op de postkantoren.

Artikels en mededeelingen vrachtvrij te zenden, *vóór Woensdag avond*, aan de Redactie van *De Tram*, Hamelstraat, 13, te Sint-Truiden.
Aankondigingen worden aanvaard tot *Vrijdags 's av.*

AANKONDIGINGEN : 15 c. den drukregel. RECLAMEN : 25 c. Lange of dikwijls te herhalen annouces, per accord. Affiches, enz., gedrukt bij den uitgever dezes blads, worden kosteloos als annonce ingelascht.

Millioenen dans.

Oorlogvoeren vergt twee soorten van uitgaven : deze, welke onmiddellijk en dagelijks moeten bekostigd worden, andere waarvan men de betaling uitstellen kan.

Onder de eerste soort rangschikken wij de solde der krijgsliden, alsook een deel hunner voedingskosten en een deel der voorraadskosten van allen aard.

De tweede soort heeft betrekking op het vervoer per ijzeren weg of anderszins. Die kosten worden gemeenlijk vereffend na het eindigen van den veldtocht.

Een groot gedeelte van den voorraad is op voorhand gekocht en betaald, namelijk : beschuiten, opgelegde eetwaren, rijst, wijn, koffie, enz., voorraad welke in de versterkte plaatsen of achter de verdedigingslijnen gestapeld wordt. De uitrusting is insgelijks op voorhand betaald.

Maar eene groote hoeveelheid levensmiddelen moet tijdens den ondernomen veldtocht zelf aangeschaft worden, zooals versch vleesch, groenten, brood, enz. Ook het voeder der paarden houdt niet lang goed, zoodat het bestendige uitgaven vergt.

Eindelijk wordt sommige voorraad gekocht, wiens betaling na tijdverloop van 6 maanden vervalt.

Het oorlogsmaterieel verslijt of verdwijnt, wat nogmaals eene zware loopende rekening in tijd van oorlog voor gevolg heeft. Hetzelfde mag gezegd worden van de kogels en het poeder, die gedurig moeten vernieuwd worden.

Verder zijn er nog twee soorten van uitgaven, waarvan men geene rekening maken kan : het afbranden van woningen, het verwoesten van velden en de verlamming van handel en nijverheid. Op dit gebied zijn de oorlogskosten onberekenbaar. Zij zouden dit vooral wezen tijdens eenen toekomstigen oorlog, welke, tengevolge der vele millioenen manschappen en aangezien de nieuwe vernielingsmiddelen, tienmaal meer schade zou aanrichten dan de veldtocht van 1870-1871.

In vredetijd kost een Fransche soldaat ongeveer 3 frank per dag. In oorlogstijd zijn die kosten dubbel tengevolge der hooge solde en de duurte der levensmiddelen.

Moest Frankrijk al de klassen der landweer en der reserve binnenroepen, dan zou het een leger van rond de 4 millioen manschappen in 't veld hebben. Misschien zou de reserve der landweer niet van op het eerste oogenblik opgeroepen worden, in dit geval zou de getalsterkte des legers ongeveer 2 millioen man bedragen.

Dit leger zou dagelijks 12 millioen frank vergen, voor solde en onderhoud.

Ieder man draagt 100 kardoezen, die tienmaal kunnen vernieuwd worden door den voorraad, welke het leger volgt : Dit maakt in 't geheel 2 milliard kardoezen, wier waarde op 100 millioen frank kan worden geschat.

Ongetwijfeld zou al die voorraad niet opgebruikt worden, zulks is, ten minste, te hopen. Doch men mag gerust eene dagelijksche uitgave rekenen van 500,000 fr. voor kardoezen, bommen, enz.

Zoo verkrijgt men reeds 12,500,000 fr. per dag.

Het is te veronderstellen, dat de Staat onderstand zou verlenen aan de vrouwen en kinderen wier echtgenooten en vaders onder de wapens geroepen zijn. Nemen wij 1 fr. voor elke vrouw, en 0,50 voor elk kind. Rekenen wij gemiddeld 1 millioen behoeftige vrouwen en 1,500,000 kinderen. Nogmaals eene dagelijksche uitgave van 1,750,000 fr.

Dit maakt reeds met het opgegevene 14,350,000 fr. Aangenomen dat de Staat dagelijks 500,000 paarden zou te voeden hebben, dan zou dit eene uitgave vergen van 1,500,000 fr.

Voegt men daarbij het vernieuwen van beschadigde geweren en kanons, alsook het bedrag der onvoorziene uitgaven, dan komt men tot 16 millioen fr. dringende uitgaven per dag.

Waar zou het terrein des oorlogs gekozen worden, in Frankrijk of in den vreemde? Hoe hoog zullen de verliezen beloopt, veroorzaakt door het vernielen van woningen en oogsten, het vernemen van materieel, het stilleggen van handel en nijverheid?

Nemen wij gerust 50 millioen frank per dag voor elke groote mogendheid; dan komen wij voor de 5 groote mogendheden tot een dagelijksch verlies van 250 millioen frank, of *zeven milliard vijf honderd millioen frank per maand*.

Wij zullen de oude kerk herstellen en bak gij, Burgemeester, eenige ovens kareelen, welke gij dan aan de Kerkfabriek verkoopt; daar steekt voor u een klein fortuinje in.

De Burgemeester beet aan den angel, en al de Pioeters aan het roepen : Geene nieuwe kerk, wij kunnen de oude herstellen nog voor meer dan 200 jaar, en dat zij, die na ons komen, zich, als zij willen, aan het bouwen eener nieuwe kerk handplichtig maken. Dat was juist olie op het vuur; de Kajoeters, die allen riepen : Wat een uitzinnig ontwerp! de oude kerk is bouwvallig; dus onherstelbaar, en geld in het water geworpen.

Na eenigen tijd geschrijf en gewrijf komt op zekeren keer de Bouwmeester der provincie afgestooten en verklaart ambshalve, dat de oude kerk alle dagen kon instorten en er ongelukken te vreezen waren. Dus werd de kerk gesloten, zat de Burgemeester daar met zijnen kareeloven en de parochie zonder kerk.

Het bultje wreef zich in de handen van kwaadwillig genoege, de boel was immers te schoon verward. Wat gedaan? De parochie kon immers bij Zon- en heiligidagen niet zonder kerkelijke diensten, niet zonder mis blijven! Men verzond dan eene oude schuur, waar de arme sukkelaar van Pastoor verplicht was, om zoo te zeggen, in te kruipen. Maar kon die toestand zoo duren blijven?

Neen! spraken zij allen, er moet volstrekt eene nieuwe kerk komen. Maar, eene vraag : Op welke plaats gaan wij ze neerzetten?

Drie denkwijzen staken de horens op : Eerste denkwijze, die van den koster : Op de plaats waar de oude staat, te midden van het kerkhof. — Tweede denkwijze, die van de Pioeters : Zij moet aan de linkerzijde der beek getimmerd worden. — Derde denkwijze, die der Kajoeters : In het geheel niet; zij moet aan de rechterzijde der beek opgetrokken worden; aan dien kant liggen de meeste huizen der parochie. Zoo hadden ze nu al vijf en twintig jaar geweregeld en had de goede Pastoor al zeven jaren in eene ellendige schuur zijnen dienst gedaan, toen hij stierf en de Eerw. Heer Sampermans hem kwam opvolgen.

En dan spreken wij nog niet van de oorlogsschatting, die de overwonnenen aan de overwinnaars zouden te betalen hebben!

Welk budget is tegen zulke uitgaven bestand?

Mogen wij uit bovenstaande berekeningen nu besluiten, dat een Europeesche oorlog voortaan onmogelijk geworden is?

Zoo ja : des te beter!

Pastoor Kneipp.

Woerishofen, een klein gehucht te Beieren, telt heden een der grootste weldoeners van het menscheit : de naam van dien man is Sebastiaan Kneipp.

Sebastiaan Kneipp, werd geboren te Ottobeuren, een dorpje van Beieren, in 't jaar 1821; hij was de zoon van een armen wever, die werken moest om zijn dagelijksch brood. Sebastiaan groeide op tot de vreugde zijner ouders, en na zijne eerste Communie moest hij van de school blijven om zijnen vader te huis te helpen en het weven te leeren. Alras leerde hij zijnen stiel, en na eenige maanden weefde hij reeds zijne vijf a zes ellen. Maar nauwelijks was hij eenigen tijd op stiel of het gedacht kwam hem te binnen van te willen studeeren en priester worden. Zijne ouders, waaraan hij dit had medegedeeld, lachten hem uit met hem te doen verstaan, dat zulks niet mogelijk was omdat zij er de middelen niet toe hadden.

Die gedachten bleven hem steeds in het hoofd steken, en op 21 jaar had hij toch eindelijk het middel gevonden om het Latijn te gaan leeren. Hij werd dan in het Seminarie aangenomen en studeerde zoodanig dat hij er ziek van werd. Hij had het zoo ver laten komen dat de geneesheeren hem hadden verlaten : hij had nog slechts eenige maanden te leven; dan werd hij mistroostig, hij smolt gelijk de sneeuw voor de zon. Doch op zekeren dag, dat hij met eenen zijner makkers aan 't rond wandelen was en door de leeskamer kwam, viel toevallig de boekenlijst in zijne handen, in dewelke hij eenen oogslag gaf. Hij vond daarin een boek getiteld de geneeskunde door water. Aanstonds vroeg hij dit boek met het inzicht het te lezen of daarin een middel te vinden tegen zijne ziekte.

Hij las daarin, dat dokter Hahn, door wien het boek

Nu begint met den nieuwen Pastoor en dank aan kennis en verwantschap, een geheel andere orde van zaken. Het was alsof de goddelijke Voorzienigheid zichtbaar medewerkte om deze ruwe bevolking, door de werking van den priester, tot eene groote beschaving te verheffen. Buiten eenige plaatselijke wregelarijen viel alles kruis. Het ouderwetsch kasteel, bolwerk der middeleeuw, was bewoond door eenen schatrijken Heer, Tolbowski geheten, wien bijna de landerijen en de bosschen van Congo uitsluitend toebehoorden. De man liet leven, verhuurde aan zeer lagen prijs, en wat men van hem eens onder ploeg had bleef men houden van vader tot zoon. Wat godsdienst hij had wist men niet recht. Twee jaar lang had hij zich tot het kareelbakken begaven, met inzicht het oud bolwerk af te werpen en er zich een zeer prachtig kasteel te bouwen. Hectaren en hectaren stonden rond het kasteel of bolwerk vol gebakken ovens, ten einde zoohaast mogelijk de hand aan het werk te slaan. De eiken lanen, die toeleiding tot zijn verblijf gaven, lagen letterlijk vol arduin- en marmarsteen, alsook vol gezaagde en beslagen eiken. Onder een bezoek dat de Eerwaarde Heer Sampermans hem bracht, kwam de brievendrager bijgetreden en handigde hij den Heer Tolbowski eenen brief; zoo ontvingen en zoo met bevende vingers opengebroken. Hij verbleekt onmiddellijk zoozeer dat de Eerw. Heer Sampermans als werktuiglijk vroeg : Niets kwaad, WelEdele Heer?

Tot driemaal toe las en herlas hij sprakeloos den brief en antwoordde eindelijk : Integendeel, Eerwaarde; ik trek naar Rusland, naar mijn vaderland terug. Maar wat hier gedaan met mijne bezittingen en met al die bouwstoffen?

Heer Sampermans had als eene ingeving en antwoordde zonder dralen : Verkoop, WelEdele Heer.

— Ja, Heer Pastoor, maar aan wie?

— Wanneer, vroeg Heer Sampermans, denkt UEd. te vertrekken?

— O, dat steekt op eenige maanden niet.

— Wel, ging Heer Sampermans voort, binnen acht dagen denk ik UEd. eenen kooper aan te bieden, ondertusschen

FEUILLETON VAN DE TRAM. 8

DE PIOETERS EN DE KAJOETERS

OF

BELGISCH CONGO

VANDAAG

DE GEMEENTE LUSTHOVE

OPGEDRAGEN

AAN ZIJNE MAJESTEIT LEOPOLD II

door ZAGEMANS (1).

VIII.

Meer dan 25 jaren lang had de vorige Eerwaarde Pastoor van Congo het bouwen eener nieuwe kerk in zijne ziel gedragen als het meest liefkoosde ontwerp van zijn priestertelijk leven, en moest, eilaas, ten grave dalen als uitgemergeld door die verzuchting. De wereld weet niet wat soms een priester in zijnen boezem verdriet en misnoegen te verkroppen krijgt.

Eerst zochten de Pioeters, bij uitsluiting der Kajoeters, alleen de kerk te bouwen, en baktten eene ontzaglijke hoeveelheid kareelen. Ondertusschen waren de Kajoeters aan het roer gekomen, kuiperden zoolang bij bouwmeesters en hooger Bestuur dat de kareelen, gebakken door de Pioeters, afgekeurd werden, Zóó werkten zij zich, in hunne partij-schap, tegen, dat men viermaal kareelen bakte, welke zij dan ook tot viermaal toe verkochten. Het bultje, om de zaken nog meer te verwarren, blies den Burgemeester, eenen Pioeter, in het oor : Eene nieuwe kerk is niet vandoen; waarom zooveel onnodige kosten der gemeente aangedaan?

(1) Eigendom des Schrijvers. — Verboden over te nemen.

geschreven was, beweerde alle ziekten door het water te kunnen genezen, en Sebastiaan Kneipp begon aanschijn met koud water te wassen. Langzamerhand voelde hij beterschap, totdat hij eindelijk zijne krachten terug had bekomen en in den winter 's nachts in den Donaustroom sprong, bij eene koude van 15 graden vorst.

In 't Groot-Seminarie van Munich bestudeert hij de beoefening van 't koud water, geneest zelfs verscheidenen zijner makkers, die evenals hij door de geneesheeren verlaten waren.

Eindelijk wordt hij priester gewijd: hij zag dan zijnen wensch verwezenlijkt. Hij zou zich zelf met niets anders meer bezig houden dan met het ambt dat hij nu bekleedde, maar daar hij in 't Seminarie zulke wonderlijke genezingen verricht had werd dat veropenbaard en van alle kanten zond men hem zieken, welke hij nooit ontroost liet vertrekken.

Hij begon reeds vermaard te worden in Beieren, zoodanig dat hij door de geneesheeren, die hem benijdden, voor het gerecht werd gedaagd. Hij wist zich zelf zeer goed te verantwoorden; hij genas den rechter, die aan rhuematism in het hoofd leed, en werd vrijgesproken. Men liet hem alsdan een zekeren tijd in vrede, tot eindelijk de toeloop zoo groot werd, en geene zieken meer naar de geneesheeren gingen, maar recht naar Pastoor Kneipp. Dan daagde men hem voor de tweede maal als een kwakzalver en knoeier voor de rechtbank. Hij verantwoordde zich voor zijne rechters, zeggende dat hij alleenlijk met water genas; ten tweede, dat hij niemand schade toebrengt, aangezien hij ze niet riep en alleenlijk genas wanneer de zieken van de geneesheeren verlaten waren. Hij werd wederom vrijgesproken.

Thans handelt hij nog immer voort, zijn stelsel steeds verbeterende; hij heeft boeken geschreven en ze in alle talen laten overzetten, om het menschenom zijn stelsel aan te leeren en zijn voorbeeld te doen navolgen. Al degenen die lijden en het stelsel van Pastoor Kneipp volgen, mogen verzekerd zijn te genezen. Al wat pastoor Kneipp deed is slechts het goede stichten, daar hij nooit iets verrichtte uit eigen belang. Daarom mag hij een weldoener van het menschenom geheeten, en zijn naam overal genoemd worden.

EEN KNEIPIST.

Prulleman I en Prulleman II.

Is het niet om van piepelen te droomen! verachterde liberale potlooden aan te treffen, die, na de aangebrachte schoolpotage van 1879, nog over hok en blok het *verplichtend onderwijs* kuimen in te voeren? Zou men niet zeggen, dat onder de woelzieke lucht der sociale vraagstukken zekere kaboutermannen, van eene kwade hand geraakt, aan het zeeveren vielen!

Hebben burgers en werklieden reeds geen wetten genoeg aan handen en voeten, om ze nog meer te klemmen en te klauteren? Moeten burger en werklieden nog preugel en amigo ondergaan, omdat zij hunne krollebollekens niet ter schole zenden?

En, volgens Prulleman I en Prulleman II, naar welke school de kinders gezonden? Naar de school van den Staat, dat spreekt gelijk een snaphaan.

En als ik, vader des huisgezins, niet wil hebben, dat de Staat in onderwijs en opvoeding mijner kinderen den neus steekt!

Prulleman I. — Ta, ta, ta, ta!

En als ik, vader des huisgezins, van gedacht ben dat de Staat onbekwaam en onbevoegd is om school te houden!

Prulleman II. — Ta, ta, ta, ta!

gelief kasteel en goederen van gezworen landmeters te doen opnemen en schatten.

De Heer gaf zijn woord, eerder niet te verkoopen.

En Heer Pastoor Sampermans telegrafeerde dadelijk aan zijne zuster te New-York.

Zaster,

Congo, akkers, bosschen en kasteel te koop; indien wij onder ons tweeën de koopers konden zijn! Seffens antwoord.

Bemide Broeder,

Koopen, kost wat kost. Indien nodig, staan Amerikaanse nijverheden met ons mede, zoo niet koop ik alleen. Vraag drie maanden uitstel, dan komen wij met eenige personen naar België.

AGNES SAMPERMANS, dokteres.

Nu, wie was Heer Tolbowski? Dat heeft men nooit recht geweten. Men heeft gegist en gezegd, dat hij een lid der Russische keizerlijke familie was, uit politieke redens verbannen. Anderen beweerden, dat hij, tegen wil en dank des keizers, zeker huwelijk wou aangaan. Wat er van zij of niet, hij was in briefwisseling met onze koninklijke familie, en na verloop van eenige weken kwam, vergezeld van haren vader, eene vreemde Dame met grooten stoet of equipage in het oud kasteel van Congo aan. Het een en het ander kon waar zijn.

Men bemerkte dat sedert de aankomst der Dame Heer Sampermans geen dag liet voorbijgaan zonder op het kasteel een bezoek te geven. Eenige legden deze bezoeken nu zoo uit: Heer Tolbowski behoorde tot den nationalen godsdienst van Rusland, en om te kunnen trouwen met de Dame, die katholiek was, moest hij beloven dat de kinderen, die uit het huwelijk zouden voortspruiten, in de Roomsche-Katholieke Kerk moesten gedoopt worden. — In dat geval, zou hij uitgeroepen hebben, bekeer ik mij tot den katholieken godsdienst.

Zou hij nu dien ophof verkregen hebben? Gaat misschien Heer Sampermans hem eerst eenige dagen tot de bekeering voorbereiden? Wie weet! Men voegde er zelfs bij, dat op

En als, ik vader des huisgezins, mijne kinderen in eene godsdienstige school wil opgeveekt hebben!

Prulleman I. — Ta, ta, ta, ta!

En als, ik vader des huisgezins, wil hebben, dat mijne kinderen onder mijne oogen, in mijn huis, onderwezen en opgetrokken worden!

Prulleman I. — Ta, ta, ta, ta!

Prulleman II. — Ta, ta, ta, ta!

Prulleman I. — Eerst het kind vergeesd en dan de moeder!

Prulleman II. — Ontvoogding der vrouw!

Prulleman I en Prulleman II te zamen aan 't zingen:

Ons lieve Engolin,
Gij staat in onzen zin,
Gebeiteld door de min,
Gij speelt in ons gedachten
Zou bij dagen als bij nachten.
D'ontvoogding van de vrouw
Is stellig op 't getouw
En 't tijdstip aan het dagen
Dat zij ook broek zal dragen.
O Bethje zoet, ons hartzelf,
Ons bont gespikkeld kalf,
Wij leven zonder u maar half!

Begravenis van Mgr Faict, XX* BISSCHOP VAN BRUGGE.

Dinsdag morgen heeft de begravenis plaats gehad van den overleden Bisschop van Brugge, Mgr Faict.

Om 10 1/4 ure zette de stoet zich in beweging. Vooraf ging de muziek van 't 3e Lanciers, vervolgens de compagnie Jagers-verkenner, insgelijks met hunne muziek. De groep van verschillige vaandels der maatschappijen werd zeer opgemerkt.

Daar komt het Seminarie. Het lijk wordt er achter gedragen. Het is Zijne Eminentie de Aartsbisschop die voorafgaat.

De hoeken van het baarkleed worden gehouden door Mgr De Brabandere; den Heer baron Ruzette, gouverneur der provincie; graaf Am. Visart de Bocarmé, burgemeester der stad, en M. De Neckere, voorzitter van het tribunaal van Brugge.

Vervolgens eene menigte volks, de bijzonderste ingezetenen der provincie.

Vóór de familie gaan de Heer luitenant-generaal, baron de Rode, aide-de-camp des Konings, vertegenwoordiger van Z. M. Een groep senators en volksvertegenwoordigers, de burgemeesters van de voornaamste steden en gemeenten der provincie, de provinciale Raad, de Bestendige Deputatie, het Tribunaal en het Parket, al de officiers der Burgerwacht en het garnizoen, de Gemeenteraad, de ambtenaren van al de administratiën, enz. De Heer minister Beernaert is ook aanwezig.

De hoofdkerk was spoedig proppensvol. De inwendige dienst wordt verricht door de gendarmerie.

De Zeer Eerw. Heer kanunnik Rommell, principaal van het College St-Louis, heeft de lijkrede uitgesproken.

Uit het Maasland.

(Bijzondere briefwisseling van DE TRAM.)

De Limburgsche Maasvallei kan recht * het land der kareelbakkers - genoemd worden. Zoodra de winter weken is, vertrekken honderden bewoners onzer schoone streek naar Pruisen om, vooral in de omstreken van Keulen, brikken of kareelen te gaan maken.

In sommige gemeenten bedraagt het getal uitwielingen een vierde der bevolking. De vermaarde brikkenbakkerijen van Reckheim benuttigen bovendien ook nog een groot getal werklieden, die, alhoewel het loon er niet zoo hoog is, doorgaans geen ongelijk hebben van in hun vaderland te blijven.

Aan het hoofd van elke brikkenbakkerij staat een ploeg-

eenen avond onbekende Heeren en Damen in het gasthof van de weduwe Hendrix waren aangekomen en dat de Pastoor den Heer Tolbowski's nachts, in het bouwvallig kerksken van Congo, in bijwezen dier vreemde Heeren en Damen, zou kerkelijk verbonden hebben. Den onderbindel dezer geheimzinnige zaak heeft men echter nooit geweten. Maar Heer Sampermans was, op het kasteel, kind van den huize geworden, en reed meermaals in koetsen van het kasteel naar stad of naar statien van den ijzeren weg.

Heer Sampermans had het woord van het hooger Bestuur: zoodra hij met zijne zaken zou in regel zijn, leenden hem die heeren onmiddellijk de hand.

De provinciale Bouwmeester, al zes weken druk op zijn bureel aan het werken, kondigde zich aan om des anderdaags met de noodige stukken bij Mejuffrouw weduwe Hendrix te zullen zijn, en die stukken waren: bestek en plan eener nieuwe gotieke kerk; bestek en plan eener nieuwe school; bestek en plan eener nieuwe pastorie; drie gebouwen, welke Heer Sampermans vanzin was bij den opgang aan te leggen en hetzelfde jaar geheel en gansch te voltrekken. Nu was hij er des te zekerder van dat Heer Tolbowski hem de noodige kareelen en andere bouwstoffen zou overlaten; zelfs aan geringen prijs, de kareelen aan 6 frank de duizend.

Het bestek der kerk beliep vijf en tachtig duizend frank; dat der pastorie vijftien duizend, en eindelijk dat der school, met woning, zeer ruime woning, en grooten tuin, aan twee en dertig duizend frank; te zamen honderd twee en dertig duizend frank. De bijlagen van Staat en Provincie zouden in evenredigheid volgen. Het eerst van al dus, voor de kerk gezorgd.

Onverwacht ontving het Gemeentebestuur: Morgen, om 10 ure, zal de achtbare Heer Gouverneur met eenige leden der Deputatie in Congo aankomen; weest allen aanwezig en op uw post. Dank aan den Heer Commandant-place kwamen dien dag ook een paar honderd man soldaten, allen eene spade op de schouders, met de Heeren van het hooger Bestuur mede.

baas, die de fabricatie van eene hoeveelheid kareelen heeft aangenomen, mits eene zekere som, van dewelke hij het noodige werkvolk betaalt, dat door hem wordt aangesteld en onmiddellijk van hem afhangt.

De ploegbazen der brikkenbakkerijen in de omstreken van Bonn, Keulen, Dusseldorf, Aken, enz., zijn meestal Maaslanders evenals de werklieden die zij in hunnen dienst hebben.

Rond Nieuwjaar begint reeds de aanwerving van het noodige werkvolk, en vóór het einde van Januari, hebben de meeste brikkenbakkers hun woord gegeven om, in de eerste helft van April, voor eenen termijn van ongeveer vijf maanden als *leemmakers, leemdragers, brikkenvormers, brikhendragers*, enz., in dienst te treden.

't Is waar, dat de brikkenbakkerij onze werklieden in staat stelt gedurende de zomermaanden veel geld te winnen, doch onder stoffelijk, zoowel als onder zedelijk opzicht, biedt dit werk gevoelige nadeelen aan, die, wij moeten het hopen, door de wet op den arbeid van vrouwen en kinderen, min of meer zullen weggenomen worden.

Het zijn meestal gansche huisgezinnen, die hun vaderland verlaten, en kinderen van min dan tien jaar zelfs worden, tot hiertoe ten minste, in de brikkenbakkerijen benuttigd. Is het niet droevig die arme kleinen aan school en spel te zien ontrukken, om als volwassene aan slafelijk en overtoellig werk te worden overgeleverd, op gevaar af van er deugd en gezondheid bij te verliezen en doorgaans van alle onderwijs verstoken te blijven?

Van 's morgens vóór zonsopgang tot 's avonds tien ure is het steeds even druk op de brikkenbakkerijen en, na 18 a 20 uren zwaren arbeid, worden aan volwassene en kinderen nauwelijks eenige uren rust gegund. Bij het naar bed gaan, roept men elkander toe: *Tot straks!* En dat duurt zoo vijf volle maanden!

Waerlijk, zulke paardenwerk gaat de menschelijke krachten te boven en kan niet anders dan noodlottige gevolgen hebben. 't Is echter nog meer door het veelvuldig gebruik van jenever dat de brikkenbakkers hunne gezondheid te na komen.

Of is het niet ongehoord, dat één ploeg werklieden, bestaande uit 12 personen (volwassenen en kinderen), in vijf maanden tijds, voor 900 franks van dit duivelsnat verdrinken? Is het niet wraakroepend dat kinderen viermaal daags op dat helsch vocht vergast worden?

Geen wonder dan ook dat de meeste brikkenbakkers vóór hunnen tijd oud en versleten zijn en zich niet zelden ziekten op den hals halen, die hen in den bloei der jaren ten grave slepen. Beklagenswaardig zijn vooral de ongelukkige kinderen, die te vroeg in de steenbakkerijen moeten werken: hunne levenskrachten en geestvermogens worden verstikt, hunne onschuld lijdt schipbreuk en zij worden, helaas! van jongs af aan den drank gewoon gemaakt.

Eenige ploegbazen beginnen eindelijk in te zien, dat de jenever velen hunner werklieden ongelukkig maakt, en, hier en daar, treft men reeds eene brikkenbakkerij aan, waar de firma Satan & Co geene zaken meer kan doen.

't Is ongetwijfeld hoogst wenschelijk in het belang eener gansche bevolking, dat dit voorbeeld algemeen nagevolgd worde en dat ook de wet op den arbeid van vrouwen en kinderen geene doode letter blijve voor de brikkenbakkers, die, zoo het schijnt, er slechts op uit zijn de billijke bepalingen der wet te ontwijken.

Het hooge loon dat de steenbakkers in Pruisen genieten (75 a 80 frank per maand, boven den kost), doet hen al het gevaarlijke en moeilijke van hunnen toestand vergeten, ofschoon zij er langsom meer de droevige gevolgen van ondervinden.

Stads- en Provincienieuws.

Sint-Josephskring. — De mis voor de afgestorven leden, HENRI OTTEN en JOSEPH DORTANS, zal plaats hebben in de kerk van Sint-Marten, te weten, voor den eersten, morgen Zondag, 14, en voor den tweeden, Zondag, 21, telkens om 8 ure. — Vergadering in 't lokaal om half acht.

Heer Gouverneur sprak eene allerstrengste taal: Vijf en twintig jaar lang hebt gij in uwen uitzinnigen partijgeest het dringend bouwen eener nieuwe kerk tegengehouden, zeven jaar lang dwingt gij den priester in eene schuur mis te doen, en nog zijt gij in oneenigheid over de plaats waar zij staan moet.

Niet een lid der gemeente dat den mond open deed; zij stonden daar allen als sebedeussen, maar met het gedacht in het hart: Wij doen toch wat wij willen.

Maar Heer Gouverneur riep tot de soldaten: Jongens, volgt ons, en zij volgden, de spade op de schouders en op pas. Op eene schoone begraaasde vlakke gekomen, sprak Heer Gouverneur met gezag: Hier, op deze plaats en nergens anders, moet de nieuwe kerk gebouwd worden.

Onmiddellijk begint de bouwmeester der provincie paggen in den grond te slaan, om de grondvesten af te bakeren, en vallen de twee honderd man soldaten de fundamenten op aangeduide diepte uit te graven. Vóór den avond lag de grond overal open. Bij zijn vertrek sprak de Gouverneur, in alles met den pastoor overeengekomen: Morgen komen andere werklieden.

De Pioeters en de Kajoeters wisten niet waar hun het hoofd stond, en hoe nog weerstand bieden. En wie had of hoe was deze poets nog verzonnen om met bijgeloofigheid de inbeelding dezer ruwaards te slaan? 's Nachts stond een hooge den op het kerkhof geplant en er boven eene groote plank tegen genageld en waarop met phosphore in groote letteren geschreven:

HIER ZIJN WIJ BEGRAVEN, HIER MOET OOK DE KERK STAAN.

IJselijk vlamden of glommen die woorden in den duisternacht over graven en kerkhof.

Later kwam het uit, dat de koster, een vlegel van 25 jaar en wiens ouders naast de kerk herberg hielden, dat mirakel had gesponnen.

(Wordt voortgezet.)

Bedorven paardenvleesch.

De gevallen van doodelijke ziekte in onze stad vermeerderen nog dagelijks. Het geneeskundig en microscopisch onderzoek heeft eindelijk bewezen, dat die ziekte te wijten is aan vergiftiging van bedorven paardenvleesch, en dat er geen de minste schijn van cholera geweest is.

Uit het onderzoek van 't vleesch is gebleken, dat hetzelfde onbruikbaar was en erge gevolgen moest hebben, hetgeen ten anderen bevestigd wordt door deze bijzonderheid, dat alleenlijk diegenen, welke van dat vleesch gegeten hebben, ziek geworden zijn.

Die ziekte is in alle punten van gelijken aard als de vergiftiging, verleden jaar te Moorseele, door bedorven kalfsvleesch veroorzaakt.

Liefhebbers van paardenvleesch, weest dus op uwe hoede!

Maatschappij van Onderlingen Bijstand van Sint-Truiden.

In ons vorig nummer hebben wij melding gemaakt van het schoone feest, gevolgd van eene rijke Tombola, welk door den *Onderlingen Bijstand* zal gegeven worden Zondag, 21 dezer, om 5 ure, in de academiezaal van ons Seminarie. Wij meenen daarop te moeten terugkomen, aangezien de onschatbare diensten welke deze menschlievende Sociëteit dagelijks aan onze medeburgers bewijst door hun de noodige hulpmiddelen te bezorgen, welke alle gelijkaardige sociëteiten verleen, en daarbij hare krachtadige werkingen tot eer en voordeel van Sint-Truiden door de stichting eener *Limburgsche Federatie* in onze stad.

Eer aan de *Maatschappij van Onderlingen Bijstand van Sint-Truiden!* Binnen 50 jaar zal men nog zeggen: "Toen zij gesticht werd te Sint-Truiden, was zij de eerste, de eenigste van Limburg. Na negen jaren van een bloeiend maatschappelijk bestaan, legde zij den grondslag eener Federatie en heeft zij de stichting derzelve gevierd, onder den toeloop van 5000 Onderlinge-Bijstandsleden, uit alle hoeken des lands samengestroomd om, met hunne vaandels, kartels en muziek aan 't hoofd, eer te bewijzen aan hunne dappere medebroeders van Sint-Truiden en tevens in onze stad ook eens te toonen wat de wederzijdsche hulp vermag."

Eer aan de *Maatschappij van Onderlingen Bijstand van Sint-Truiden!* Door hare regelmatige werking, de stipte onderhouding harer standregels, het getal harer trouwe en verkleefde leden, de gewichtigheid harer heilzame diensten, ten voordeele harer medeburgers, heeft zij zich waardig gemaakt van verscheidene malen door de Provincie en den Staat beloofd te worden, en in den laatsten driejaarlijkschen wedstrijd tusschen al die Maatschappijen van België, heeft zij een schoonen prijs behaald en eene goede som gelds ontvangen, gestort in de kas der Sociëteit.

Zonder vleierij, ziedaar eene degelijke, eene uitmuntende Maatschappij! en alwie er aan werkt, alwie haar ondersteunt of helpt, mag vrij zeggen: Ik doe een werk dat waarlijk dient tot heil en welzijn mijner medeburgers!

Welnu, deze Maatschappij richt voor den 21 dezer een schoon dramatisch feest in, gevolgd van eene prachtige Tombola.

Waarom? 1° Om de kosten der *Federatie* te dekken. De premien en de ontvangst van 5000 deelnemers hebben zeker veel gekost; van den anderen kant is het inkas der Maatschappij bestemd voor de noodwendigheden van den zieken en noodlijdenden medeburger. Dus, moet er geld gemaakt worden op eene andere manier. Nu, de Sint-Truidensche bevolking heeft er gewis veel voordeel uit getrokken, en zij zal het zich ten plicht rekenen deze kosten te helpen betalen. Dit is niet meer dan billijk.

2° Om eene hulpkas voor de oude en gebrekkelijke leden te stichten. Ziedaar, medeburgers, nog een voortreffelijk werk; deze goede, brave, oude leden later als medeburgers te behouden! ziedaar, leden van den *Onderlingen Bijstand*, een werk van broederlijke liefde. Gewerkt dan tot het welgelukken van het feest van 21 Januari, gewerkt... want gij kent het spreekwoord: *God meet ons met dezelfde maat waarmede wij anderen gemeten hebben.*

Veel leden van den *Onderlingen Bijstand* geven een schoon voorbeeld: de eenen verkoopen de kaarten, de anderen geven loten; deze laatste doen wat zij kunnen, en wij zijn verwonderd geweest wanneer wij bestatigd hebben, bij M. Trudo Bonaers, dat bijna allen, in de maat hunner krachten, zelfs met geringe giften medewerken. Er zijn wel eenige onverschilligen, zegt men, maar... die zullen later ook bijkomen.

Daar hebben wij, nevens schoone artikels, gegeven door vrienden der maatschappelijke werken, wier namen wij hopen te mogen laten kennen, voorwerpen van kunst, antiekiteiten gezien, die eene allerschoonste Tombola zullen uitmaken; onder anderen, vinden wij verscheidene *Bons* van leden van den *Onderlingen Bijstand*: *Goed voor... dagloon werk als schaliendekker of schrijnwerker*, enz. Voorwaar, een treffend gedacht, dat ons dadelijk ook nog het besluit heeft doen nemen, een *Bon* te geven voor een abonnement op ons blad *De Tram*.

Proficiat, vrienden van den *Onderlingen Bijstand!* alwie hart heeft voor den evennaaste zal uwe onderneming toejuichen en bevoordeeligen. Waarlijk, *De Tram* kende u allen als klooke leden van eene nuttige, noodzakelijke maatschappij, maar hij wist niet dat gij zulke *goede medebroeders* waart! Nu, iedereen ziet en kan zich overtuigen, dat gij de broederlijke liefde uitoefent zoodaals geene maatschappij het ooit deed. Gij moogt en moet fier zijn te kunnen zeggen: *Wij zijn van den Onderlingen Bijstand van Sint-Truiden!*

De Tram wil ook medehelpen, en daarom zetten wij wederom onze lezers aan, kaarten te nemen of loten te geven hoe gering ook.

Men verzoekt ons te herinneren, dat de loten kunnen besteld worden bij M. TRUDO BONAERS, achter O. L. V. kerk, alwaar kaarten te krijgen zijn, die dienen als nummers der Tombola; alsook den 21 dezer, van af 4 ure, aan den ingang der Academiezaal, Plankstraat.

Dien dag moet heel Sint-Truiden daar zijn, en... veel geluk in de Tombola aan allen, die kaarten genomen hebben, of zullen nemen!

Ministerie van Spoorwegen, Posterijen en Telegrafen.

De termijn van inschrijving voor het voorafgaande examen der kandidaten voor de bediening van technischen klerk, waartoe in den loop der maand Februari e. k. overgegaan wordt (*Moniteur* van den 20 October), wordt verschoven tot en met den 31 Januari 1894.

Na dien dag worden de lijsten onwederroepelijk gesloten.

BINNENLAND.

BRUSSEL, 10 Jan. — Men meldt de aanstaande terugkomst van den genie-bevelhebber Waugermée, oud aide-de-camp van generaal Brialmont. Deze officier heeft, zoodaals men weet, voor den Koning, eene belangrijke zending in Congo volbracht.

— Het Parket heeft vervolgingen ingespannen tegen zekeren V., van Schaerbeek, die er eene broodwinning van maakte, menschen uit de verlegenheid te helpen. Hij gelastte zich namelijk, voor zijne medeburgers verschillende voorwerpen in de roepzaal te verkoopen, maar vergat gewoonlijk het geld te brengen, dat er van kwam. Op die wijze heeft hij den zoon van eenen senator voor 15,000 fr. in de kleeren gestoken. De totale som zijner bedriegerijen belooft tot meer dan 50,000 fr.

— Men meldt drie zelfmoorden op ééne dag. De eerste is die van eenen drukker, die zich in zijn werkhuis verhangen heeft, omdat men hem een reeds besteld werk ontnomen had; de tweede was die van eenen man, die zich uit armoede en ellende verhing, en de derde die van eenen letterzetter, welke na drie jaren verblijf te Parijs, zich in een logement der Oude Koornhal, te Brussel, door den kop schoot.

— Men weet dat er sprake is, aan onze buitenlandsche gezantschappen militaire geattacheerden toe te voegen, te kiezen tusschen de hoofdofficieren van ons leger, wier artuin toelaat, een onbezoldigd eerepost aan te nemen. De eerste titularis zal te Berlijn benoemd worden. Deze is waarschijnlijk de kapitein der gidsen Paul Ablay, zoon van den gewezen generaal-aide-de-camp des Konings.

AALST, 10 Jan. — De snelrein Oostende-Brussel, heeft twee werklieden, in het voorbijrijden alhier, verast en overreden. De eene werd op den slag gedood, de andere werd zoo erg gekwetst, dat hij op dit oogenblik wellicht reeds bezweken is. De laatste is een inwoner van Haeltert. De andere is niet meer herkenbaar.

Het St-Joannes-Bergmanscollege te Antwerpen in vlam.

Donderdag na middag, rond 1 1/2 ure, is er brand uitgebarsten op den zolder van het uitgestrekt St-Joannes-Bergmanscollege. Het vuur deelde zich mede aan den linkervleugel. Het dak is van hout en zink en alras was dan ook een der zolders, op eene uitgestrektheid van 20 meters, in vuur en vlam.

De pompiers hebben moedig het vuur aangetast. Om 2 ure stortte een gedeelte van het dak in, alsook twee schouwen en deelden het vuur mede aan het eerste verdiep.

De schade is overgroot en wordt door sommigen op ruim 100,000 frank geschat. Gansch het gebouw dat 3,000,000 fr. kostte en over eenige jaren opgericht werd, is voor 600,000 fr. verzekerd aan de volgende maatschappijen: *Escout* en *Securitas*, van Antwerpen, en *L'Union*, van Parijs.

De vlammen waren in den avond totaal uitgedoofd. Ter gelegenheid van het Donderdaagsch verlof, was er gelukkig dien namiddag geene klas.

De kostgangers waren van alle gevaar verwijderd, daar zij een ander gedeelte van het gebouw bewonen.

Ongelukken op het ijs.

Aan de Speie, op de vaart van Oostende, is een boezoon door het ijs geschoten en verdrongen, na gedurende twintig minuten de wanhopigste pogingen te hebben aangewend om uit het water te geraken.

Toen men eindelijk met eenen stok kwam toegesneld, had de ongelukkige de kracht niet meer om het redmiddel te grijpen en hij bezweek, om zoo te zeggen, met den stok in de hand.

Aan de sluis is een schipper door het ijs geschoten en ook verdrongen.

Uit Nieupoort worden ook talrijke ongelukken op het ijs gemeld, doch zonder bijzonderheden.

Zondag haalde men de lijken op van de genaamden Florent Verbruggen, oud 20 jaar, wonende te Oostduinkerke, en Alfons Hoenraadt, geboortig van Dixmude, oud 22 jaar, wagenmaker, en wonende terzelfder gemeente.

De beide jongelieden waren makers. Zij waren Zondag morgen, ten 8 ure, van huis vertrokken; zij hadden zich te Wulpen op het ijs begeven om naar Nieupoort te gaan, en zijn onderwege, omtrent een half uur van Nieupoort af, in het ijs geschoten.

De droefheid der beide familiën was onbeschrijfelijk.

Kolenrijkdom der aarde.

De Heer Nasse, raadsheer van het departement der koolmijnen, te Berlijn, schat den kolenrijkdom van Europa op 300 miljoen ton. In dit getal komen Groot-Brittanje en Ierland met 198, Duitschland met 112, Frankrijk met 18, Oostenrijk-Hongarije met 17 en België met 15 miljoen ton.

Volgens den Heer Nasse zou de uitputting der kolensaders zich eerst binnen 500 jaar doen gevoelen in Frankrijk, Oostenrijk-Hongarije en België, vervolgens in Groot-Brittanje en Duitschland, na 800 of 1,000 jaar.

De voorraad der Vereenigde-Staten zou biunen ongeveer 650 jaar zijn uitgeput.

Een moordenaar van 16 personen.

In het gevang van Porto-Allegro (Sardinië) komt zekere Giusseppe Ramas, te overliden. Over meer dan 30 jaren werd hij ter dood veroordeeld om wrsten verkocht te hebben gemaakt van menschevleesch.

Het onderzoek had bestatigd dat Ramas, om zijne zonderlinge wrsten te maken, niet min dan zestien personen had om het leven gebracht.

RUSLAND.

SCHRIKKELIJK DRAMA. — VIER SLACHTOFFERS.

Men meldt uit Sint-Petersburg: De stad Wilna is dezer dagen het tooneel geweest van een schrikkelijk drama.

Een tolbeambte, met name Ivan Klakwitz, had, eenigen tijd geleden, een proces verloren tegen eenen geboort.

Hij had tegen hem daarom een hevigen haat opgevat. Zijne woede kende geene palen meer toen hij, eenigen tijd daarna, vernam dat zijne vrouw met den buurman had aangestroomd om dezen de zegepraal te doen behalen.

Ivan besloot zich te wreken.

Hij noodigde den buurman met dezes vrouw uit op een avondmaal te zijnen. Alles ging er lustig toe. Ivan Klakwitz was de vrolijkste van het gezelschap. Aan het nagerecht gekomen, ging hij eenige minuten van de tafel weg, en kwam terug met een klein koffertje, hetwelk, zegde hij, iets zeer kostbaar inhield en dat hij aan de genoodigden zou laten zien.

Hij hief eenen roemer Champagnewijn in de hoogte, zeggende: Op uwe toekomst!

Daarop deed hij het koffertje open.

Op dit oogenblik had eene schrikkelijke ontploffing plaats; de vier aan de tafel gezeten personen werden op den grond geworpen en op den slag gedood; al de meubels en vensters werden verbrijzeld; een dienstknecht, die in eene aanpalende kamer zijn werk verrichtte, werd erg gewond.

Het is door den dienstknecht, die de laatste woorden van zijnen meester hoorde, dat de politie de schrikkelijke bijzonderheden van dit ijsingwekkend drama vernam.

Het koffertje bevatte eene groote hoeveelheid dynamiet.

AFRIKA.

BRAND IN DE WORLD'S FAIR.

Dinsdag is er brand ontstaan in de gebouwen van de groote Wereldtentoonstelling van Chicago. De *Casino* is geheel vernield; nog andere gebouwen schijnen de prooi der vlammen te zijn geworden.

De *Casino* en de plaatselijke peristyl is heel vernield, de muziekzaal was Woensdag avond ook reeds aangetast. Dit laatste is een der bijzonderste gebouwen der World's Fair en er zijn nogal kostbare schatten in verborgen.

Men zal desnoods dynamiet gebruiken om de Music-hall af te zonderen.

Een pompier is verbrand, een tweede erg gekwetst.

Priesterlijke benoemingen.

De Eerw. Heer G. Albert, jonge priester, is kapelaan benoemd te Verviers (Ste Julienne). — De Eerw. Heer L. Vincken, priester van ons Bisdon, gewijd in 1889, is kapelaan benoemd te Haccourt.

De Eerw. Heer Mélen, kapelaan Charneux, is rector benoemd te Banneux, ter vervanging van den Eerw. Heer Gabriel, die zijn onslag neemt.

Sterfgevallen.

De Eerw. Heer A. Marting, priester van 1842, oudpastoor van Gorssum, is den 9 dezer maand godvruchtig te Millen overleden, in den ouderdom van 80 jaren.

Burgerlijke stand der stad Sint-Truiden

Aangiften van den 6 tot den 12 Januari.

GEBORTEN

Mannelijk: 9. — Vrouwelijk: 3.

HUWELIJKEN

Dehasque, Gerardus, met Cuyppers, Ludovica.

OVERLIJDENS

Vankerckhoff, Lambertus, oud 86 jaar, weduwnaar van Dermont, Elisabeth. — Sneyers, August, oud 18 jaar, ongehu. — Lambrechts, Guilielmus, oud 56 jaar, echtg. van Vanbrabant, Angelina. — Vandenborne, Joannes, oud 72 jaar, echtg. van Vanleeuw, Maria. — Abeels, Helena, oud 68 jaar, echtg. van Mathys, Joseph. — Graesemans, Catharina, oud 75 jaar, wed. van Stroybans, Frederic. — Franco, Joseph, oud 35 jaar, echtg. van Libens, Antonia. — Questroy, Gustaaf, oud 35 jaar, ongehu.

Kinderen onder de 7 jaren, 2.

MARKTPRIJZEN.

ST-TRUIDEN, 13 Jan. — Tarwe de 100 kilo's 14,00 fr. Koren de 100 kil. 12,00. Haver de 100 kil. 16,50 fr. Garst de 100 kil. 17,50 fr. Aardappelen de 100 kil. 4,50 fr. Boter de kilo 2,80 fr.

Studie van Mr COEMANS, Notaris te Sint-Truiden.

Verkoop van een Boomgaard

gelegen te Mielen-boven-Aelst.

Zaterdag, 20 Januari 1894, om 2 ure na middag, ter herberge van M. Joseph Vanryckelen, aan Brusthempoort, te Sint-Truiden, zal de Notaris COEMANS publiek en ten meestbiedend verkoopen:

Eenen Boomgaard, groot 17 aren 32 centiaren (3-19 1/2), gelegen te Mielen-boven-Aelst, aan de Smidstraat, sectie A, nummer 712A van het kadaster, palende de Smidstraat, de steeg en Gaspard Ramakers.

Verkoop van BOOMEN

te Nieuwerkerken.

Maandag, 22 Januari 1894, om 10 ure voor middag, zullen de Heeren Bestuurders der Gemeente Nieuwerkerken, ter plaatse publiek, ten meestbiedend en op krediet door den Notaris COEMANS verkoopen:

10 Beuken, 11 Eiken en 6 Canadas, staande te wassen aan de straat leidende naar Rummen, nabij den Diesterschen steenweg.

Gemak voor het vervoer. Vergadering ter herberge der weduwe Billen-Motmans.

Iedere koper, zonder onderscheid, zal een solvabelen borg moeten stellen.

Verkoop van een Huisgoed

gelegen te Buvingen.

Vrijdag, 26 Januari 1894, om 2 ure na middag, ter herberge van M. Hub. Massen-Borgers, te Buvingen, zal de Notaris COEMANS publiek en ten meestbiedend verkoopen:

Huis en Hof, samen groot 2 aren 20 cent., gestaan en gelegen te Buvingen, in het dorp, palende Francisc. Dendas, Theodoor Souvereyns, de representanten van Mej. Bemelmans en de straat.

Studie van Mr NAGELS, Notaris te Sint-Truiden.

Verkoop van Canadaboomen

te Straeten.

Donderdag, 25 Januari 1894, om 2 ure na middag, zal de Heer Baron de Pitteurs Hiegaerts, van Brusthem, ter plaatse door het ambt van den Notaris NAGELS op krediet verkoopen:

13 schoone volwassen Canadaboomen, staande te wassen in zijne weide gelegen te Straeten, aan den Molen.

Deze boom zullen in massa en stuks-gewijs te koop gesteld worden.

Publieke verkoop van Dennen.

Maandag, 29 Januari 1894, om halfelf voor middag, zal de Heer Baron de Pitteurs Hiegaerts door het ambt van den Notaris NAGELS publiek verkoopen:

120 koopen Dennen, dienstig voor boonen hopstaken, vitsen, rek- en latwerk, kepers, dubbele kepers en telegraafpalen, liggende in de bosschen genaamd *Mielenbosch* en *Mierhoop*.

NB. De vergadering zal plaats hebben aan het huis van den boschwachter, op Mielenbosch, boven Nieuwenhoven.

Een boschwachter zal zich omtrent halftien in de statie van Cortenbosch bevinden, om de liefhebbers, die met de treinen aankomen, af te halen en ter plaatsen te geleiden.

VERKOOP van Canada- Biko- en Noteboomen

te Brusthem.

Dinsdag, 30 Januari 1894, om 2 ure na middag, zal de Heer Bon Ernest de Pitteurs Hiegaerts, Burgemeester van Brusthem, ter plaatse door het ambt van den Notaris NAGELS op krediet verkoopen:

A. 39 Canadaboomen staande te wassen te Brusthem, tegen de Hoogbeek en aan den Spikboom.

B. 26 Eike- en Noteboomen in eene weide aan den Spikboom.

Deze boom zullen in loten en stuks-gewijs te koop gesteld worden.

Zich te vergaderen in de *Zwik*.

VERSCHEENEN

bij Jos. LEENEN, Hamelstraat, 13, St-Truiden

JANTJEKLAAS

VERMAKELIJKE EN LEERRIJKE

ALMANAK voor 1894

De gewone, 10 c. — De dubbele, 20 c.

TE HUREN voor Half-Maart 1894, schoone en aangenaam gelegen KWARTIERS.

Adres op het bureel van dit blad.

Opgepast! — Werk! Werk!

M^{en} vraagt VRIJWILLIGERS met premie: 1600 fr. (zestien honderd). Voor alle infichtingen wende men zich ten bureele van H. VAN SLYPE, Luiksche poort, 71, te Sint-Truiden.

Officieele en rechtstreeksche Agent van 't Departement van Oorlog, H. VAN SLYPE.

Lambert HAENEN

heeft de eer het publiek te berichten dat hij zijne

KACHELMAKERIJ

en zijne Magazijnen overgebracht heeft van de Beekstraat naar de *Varkensmarkt*, 1, tusschen de Groote Markt en de Minderbroederskerk.

Zijne Magazijnen zijn voorzien van een volledig assortiment zoowel van al wat de *Kachelmakerij* als het *Keukengerief* van allen aard betreft.

Hij beveelt zich in de gunst van eenieder door goede zorgen, vaardige bediening en matige prijzen.

Rosalie MALCORPS

heeft de eer het publiek bekend te maken dat zij eenen

MODEWINKEL

geopend heeft op de *Varkensmarkt*, 1, tusschen de Groote Markt en de Minderbroederskerk.

De nauwkeurigheid met dewelke zij steeds alle orders zal uitvoeren, de buitengewoon schoone keus frissche koopwaren van de allerlaatste nieuwigheid, aan de billijkste prijzen, ziedaar de voordeelen waardoor zij steeds zal trachten het algemeen vertrouwen te verwerven.

GROOTE ZADELMAKERIJ

GEBREVETEERD

gedetailleerd en gediplomeerd

Bij EMMANUEL VANSLYPE,

Brusthemstraat, 21, te Sint-Truiden,

vindt men eene uitgelezen keus van rijzadels, rijtoomen, koetsgetuigen voor één en twee paarden, karzadels, hamen, achterhamen, karhulpen, onderhulpen, toomen, zweepen, paardendecken, bâchen.

Alle artikels zijn kunstig en nauwkeurig afgemaakt en worden verkocht aan prijzen, die alle hoegenaamde concurrentie onmogelijk maken. De reparaties worden spoedig, met zorg en goedkoop gedaan.

Spoedige en verzorgde bediening. — Gelief te beproeven en gij zult het onder vinden.

EMM. VANSLYPE

GROOTE VERHUISWAGENS

Deze verhuiswagens zijn gemakkelijk en bijzonder geschikt tot het vervoer van Meubelen van allen aard, allerbeste zorgen, inpak gewaarborgd, spoedige en juiste bediening aan gematigde prijzen.

Rijke keus van HUURRIJTOUGEN van allen aard

zeer goed verzorgd en gemakkelijk, allerbest geschikt voor wandelingen, trouw- en doopfeesten, enz. Sierlijke getuigen, flinke paarden en bedreven koetsiers.

Brusthemstraat, 21, te Sint-Truiden

St^e-LUTGARDIS' DRUKKERIJ

BIJ DEN UITGEVER VAN DIT BLAD

Jos. Leenen, Boekdrukker

HAMELSTRAAT, 13

wordt met veel zorg en spoed, aan de minst mogelijke prijzen, vervaardigd alles wat de Boekdrukkerij betreft, als prachtwerken en andere, boeken, vlugschriften, registers, facturen, circulairs, programs, affiches, doodsbrieven en doodsbeeldekens, trouwbrieven, adres- en visietkaarten, enveloppen met firma, enz.

Men spreekt er borg voor de zuiverheid van den tekst, en alle drukwerken worden er, kosteloos en naar ieders wensch, opgesteld of vetaald, volgens het geval.

PAPIER- EN BOEKHANDEL

SCHOOL- EN BUREELBEHOEFTE

Paternosters, Medailles, Prenten, Beeldekens, enz.

SCHOONE KERKBOEKEN

in alle banden en van alle prijzen, te beginnen van 25 c.

TE HUREN

te Half-Maart een schoon COMMERCIEHUIS, gelegen in de Brusthemstraat en bewoond door M. Vrancken-Lepinois.

Zich te bevragen bij M. KNAPEN, rentmeester, Statiestraat.

EMMANUEL VANSLYPE

Gebreveteerde, gemedailleerde en gediplomeerde

ZADEL- EN RIJTOUGMAKERIJ

Brusthemstraat, 21, te Sint-Truiden

herinnert aan al wie er voordeel wil uitrekken, dat zijne *Wagen- en Koelshuizen* steeds voorzien zijn van eene groote keus sierlijke en solide

OCCASIE-VOITUREN.

alle in den besten staat of zoo goed als nieuw hersteld; onder andere: twee groote Breacken, waarvan eene met verplaatsbare kap, Omnibussen, Landauers, Calèches, Coupés, Victoria's, Poney-Chaises, Coureuses, Dogcars met 4 en 2 wielen, Tilbury's, Antwerpsche Karren met kap, 50 paar Occasie-Wielen, oude Assen en Ressorts, Assen en andere toebehoorten van het vak.

De gunstige voorwaarden in dewelke de Rijtuigmakerij *Vanslype* zich bevindt, doordien, er in deze uitgebreide werkhuizen, alles door behendige stielmans vervaardigd wordt, is dit huis, buiten kijf, alléén in staat om alles goed verzorgd, keurig afgewerkt en met den meesten spoed af te leveren aan prijzen, die alle hoegenaamde concurrentie vere overtreffen, ja, onmogelijk maken.

Zulks bewijzen niet alleen de menigvuldige onderscheidingen en belooningen, welke naar genoemd huis toegevloeid komen uit al de tentoonstellingen van het land en van den vreemde, maar wel bijzonder nog een vijfthonderdtal getuigschriften vanwege de voornaamste huizen der stad en van de omstreken, hunne uiterlijke tevredenheid te kennen gevende over alle hunne bestellingen, komende uit de vermaarde *Rijtuigmakerij* EMMANUEL VANSLYPE.

Het Huis EMM. VANSLYPE

Brusthemstraat, St-Truiden, 21,

heeft zijn magazijn verrijkt met eene uitgelezen keus van KINDERVOITURKENS en STOOTKARRETJES, alle tevens fraai, bevallig, gemakkelijk en van allerlaatste nieuwigheden.

Meer dan vijftig modellen, geschikt voor allen kinderouderdom zijn aldaar ten toon gesteld en te bekomen aan zeer gematigde prijzen.

Alle mogelijke reparatiën worden er oogenblikkelijk gedaan.

IJZEREN WEG.

Thienen — Sint-Truiden — Tongeren.

Thienen	4,53	6,53	8,27	12,49	2,51	6,28	8,44
Grimde	5,01	7,01			2,59	6,38	8,52
Oplinter	5,08	7,08			3,06	6,43	8,59
Neerlinter	5,16	7,16	8,47	1,08	3,14	6,51	9,07
Zout-Leeuw	5,24	7,24	8,55	1,13	3,22	6,59	9,15
St-Truiden	5,37	7,37	9,08	1,25	3,35	7,12	9,28
Ordningen	5,47	7,47	9,18	1,35	3,45	7,22	9,38
Houppertingen	5,55	7,55	9,26	1,42	3,53	7,30	9,46
Loon	6,04	8,04	9,35	1,50	4,02	7,39	9,55
Jesseren	6,13	8,13	9,44	1,59	4,11	7,48	10,04
Pirigen	6,18	8,18	9,49	2,04	4,16	7,53	10,09
Tongeren	6,27	8,27	9,58	2,13	4,25	8,02	10,18
Tongeren-Luik	6,31	8,31	10,02	2,18	4,30	8,07	10,23

Tongeren — Sint-Truiden — Thienen.

Tongeren	4,50	7,10	10,38	12,55	2,27	6,43	8,17
Pirigen	4,59	7,19	10,47	1,04	2,35	6,52	8,26
Jesseren	5,03	7,23	10,51	1,09	2,39	6,56	8,30
Loon	5,13	7,33	11,01	1,19	2,48	7,06	8,40
Houppertingen	5,21	7,41	11,09	1,27	2,55	7,14	
Ordningen	5,28	7,48	11,16	1,34	2,62	7,21	8,53
St-Truiden	5,38	7,58	11,26	1,44	2,72	7,31	9,03
Zout-Leeuw	5,49	7,69	11,37	1,55	2,81	7,42	9,14
Neerlinter	5,57	7,77	11,45	2,03	2,89	7,50	9,22
Oplinter	6,05	8,35	11,53		3,37	7,58	
Grimde	6,13	8,43	12,01		3,43	8,06	
Thienen	6,20	8,50	12,08	2,22	3,49	8,13	9,41
Thienen-Brussel	6,52	8,02	(exp.)	9,38	10,42	12,28	exp.
	12,49	2,42	3,50	(exp.)	7,19	8,18	8,53 exp.

Hasselt — Sint-Truiden — Landen.

Hasselt vertrek	7,36	10,05	2,25	4,20	7,30		
Alken	7,46	10,16	2,35	4,35	7,40		
Cortenbosch	7,56	10,27	2,45	4,50	7,50		
Sint-Truiden	8,08	11,53	2,56	6,15	8,01		
Velm	8,17	12,03	3,05	6,29	8,10		
Landen	8,25	12,12	3,13	6,38	8,18		
Landen-Luik	8,29	10,40	12,27	3,21	4,26	7,16	9,06

Landen — Sint-Truiden — Hasselt.

Landen	6,30	8,45	12,35	4,25	7,23	
Velm	6,39	8,59	12,35	4,39	7,37	
Sint-Truiden	6,49	9,20	12,54	5,55	8,00	
Cortenbosch	6,59	9,31	1,04	6,10	8,11	
Alken	7,09	9,42	1,14	6,25	8,22	
Hasselt aankomen	7,18	9,52	1,23	6,35	8,32	
Hasselt-Maastrecht	9,28	11,28	8,22	7,22		
Hasselt-Eynhove	7,45	10,20	3,13	7,39		
Hasselt-Tongeren	5,47	7,57	11,27	3,20	5,31	8,06
Hasselt-Maaseyck				4,30	9,35	3,20

BUURTSPORWEG

Oreye Sint-Truiden.

Oreye	5,30	8,15	10,31	2,31	7,00
Heers	5,44	8,29	10,45	2,45	7,14
Klein-Gelmen	5,49	8,34	10,50	2,50	7,19
Gelinden	5,53	8,38	10,54	2,54	7,23
Engelmanshoven	5,55	8,43	10,59	2,59	7,27
Brusthem	6,06	8,51	11,07	3,07	7,37
Aelsterweg	6,80	8,53	11,09	3,09	7,39
Sint-Truiden					
Luiksche poort	6,13	8,58	11,14	3,14	7,3
Naamsche poort	6,17	9,02	11,18	3,18	7,41
Statieplaats	6,22	9,07	11,23	3,23	7,52

Sint-Truiden-Oreye.

St-Truiden, Statielaats	7,00	9,16	11,25	3,34	8,00
Naamsche poort	7,05	9,21	11,30	3,39	8,05
Luiksche poort	7,09	9,25	11,34	3,43	8,09
Aelsterweg	7,14	9,30	11,39	3,48	8,14
Brusthem	7,16	9,32	11,41	3,50	8,16
Engelmanshoven	7,24	9,40	11,49	3,58	8,24
Gelinden	7,29	9,45	11,54	4,03	8,29
Klein-Gelmen	7,33	9,49	11,58	4,07	8,33
Heers	7,38	9,54	12,03	4,12	8,38
Oreye	7,52	10,08	12,17	4,26	8,52